

Afdeling Geesteswetenskappe en Kuns

Prof. Lodewyk Theodorus du Plessis

BIOGRAFIESE PROFIEL

Prof. Theo du Plessis is emeritus professor in taalbestuur en navorsingsgenoot in die Departement Suid-Afrikaanse Gebaretaal en Dowestudies aan die Universiteit van die Vrystaat. Hy het 'n BAHons (cum laude), MA (cum laude) en DLitt aan die UV verwerf. Sy doktorale navorsing het taalbeplanningsprosesse en oplossings vir taalbeplanningsprobleme in Afrikaans ondersoek.

As stigter en voormalige direkteur van die Eenheid vir Taalfasilitering en Taalbemagtiging het hy baanbrekerswerk in taalbestuur, tolking en meertalige institusionele praktyk verrig. Onder sy leiding is Suid-Afrika se eerste tolklaboratorium en nagraadse kwalifikasies in tolking, die eerste nagraadse kwalifikasie in taalbestuur en die UV se eerste universiteitsprogram in Suid-Afrikaanse Gebaretaal gevestig. Hy het ook die tolkdienste vir die Waarheid-en-versoeningskommissie gelei.

Prof. Du Plessis is 'n NNS-gegradeerde navorser wie se werk taalbeleid en -beplanning, taalregte, meertaligheid, taal-in-onderwys, plekname en Suid-Afrikaanse Gebaretaal omvat. Hy is hoofredakteur van die Van Schaik-reeks *Studies in language policy in South Africa* en die SUN Media-reekse *South African language rights monitor* en *Taalmonitor*, en dien op internasionale vaktydskrifte se redaksies. Hy was tot 2023 mederedakteur van *Language Matters*. Sy Afrikaanse monografie *Van tegniek tot amptelike taal* (2025) dokumenteer die opkoms van Suid-Afrikaanse Gebaretaal as 'n twaalfde amptelike taal van Suid-Afrika.

Hy is sedert 2007 lid van die International Academy of Linguistic Law en sedert 2021 lid van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. In 2015 is sy wetenskaplike bydrae met 'n huldigingsbundel in *Language Matters* vereer.

MOTIVERING VIR NOMINASIE

Prof. Theo du Plessis word met volle oortuiging as kandidaat vir die Akademieraad genomineer. Hy beskik oor 'n seldsame kombinasie van uitnemende akademiese statuur, strategiese bestuurservaring, nasionale beleidservaring en bewese institusionele vernuwingsvermoë. As professor emeritus in taalbestuur en 'n NNS-gegradeerde navorser geniet hy nasionale en internasionale erkenning vir sy werk oor taalbeleid en -beplanning, taalregte, meertaligheid, taal-in-onderwys, plekname en Suid-Afrikaanse Gebaretaal.

Sy loopbaan getuig daarvan dat hy wetenskaplike insig in werkbare instellings en dienste kan omskep en sy prestasies demonstreer strategiese visie, verantwoordelike bestuur, projekleiding en die vermoë om uiteenlopende belanghebbendes rondom 'n gemeenskaplike doel te verenig.

Prof. Du Plessis was voorsitter van die UV se Taalkomitee, trustee van Neville Alexander se National Language Project, lid van LANGTAG se subkomitee oor gelyke taaldienste en raadslid van die eerste Pan-Suid-Afrikaanse Taalraad. Hy verstaan gevolglik sowel die beginsels van goeie institusionele bestuur as die praktiese werklikhede van beleidsvorming, openbare aanspreeklikheid en die bevordering van taalregte in 'n meertalige samelewing.

Sy besondere verbintenis tot Afrikaans is deurgaans ingebed in 'n inklusiewe en wetenskaplik verantwoorde benadering tot meertaligheid. Hy het omvangryk in en oor Afrikaans gepubliseer en dra as hoofredakteur van gesaghebbende boekreekse en as lid van internasionale vaktydskrifredaksies by tot gehalteversekering en die uitbou van kennis. Sy Afrikaanse monografie *Van tegniek tot ampstaal* (2025) oor die opkoms van Suid-Afrikaanse Gebaretaal as twaalfde amptelike taal illustreer juis sy vermoë om Afrikaans as wetenskapstaal te benut om 'n saak van nasionale betekenis, taalregte en menswaardigheid te dien.

As lid van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns sedert 2021 is prof. Du Plessis reeds vertrouwd met die SA Akademie se waardes en werksveld. Sy kundigheid, onafhanklike oordeel, redaksionele ervaring en gevestigde nasionale en internasionale netwerke sal die Akademieraad se strategiese gesprekke en toesig betekenisvol versterk. Hy sal 'n besondere bydrae kan lewer tot die bevordering van Afrikaans as wetenskap- en kultuurtaal, die SA Akademie se openbare relevansie, interinstitusionele samewerking en die verantwoordelike hantering van taal- en kennisvraagstukke.